

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Криворізький державний педагогічний університет
Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих НАПН України
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України
Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
Інститут техніки безпеки й наук про працю Університету в Зелене-Гурі (Польща)
Академія Полонійная в Ченстохові (Польща)

МАТЕРІАЛИ
міжнародної науково-практичної конференції

«ПРОФЕСІЙНА ПЕДАГОГІКА І АНДРАГОГІКА: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ,
ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ»
(20-21 листопада 2017 року)

PROCEEDINGS
of the international scientific and practical conference
«PROFESSIONAL PEDAGOGY AND ANDRAGOGY: TOPICAL ISSUES,
ACHIEVEMENTS AND INNOVATIONS»
(20-21 November 2017)

Кривий Ріг – 2017
Kryvyi Rih – 2017

педагогічною технікою; введення до навчального процесу необхідної кількості практичних (лабораторних) занять для розвитку і закріпленню педагогічних умінь і педагогічних компетентностей; здійснення практичної підготовки майбутніх вчителів іноземних мов та інших предметів, а також початкових класів і вихователів дошкільних закладів, починаючи з першого курсу як безвідривну (один день на тиждень), а з другого – активну (викладацьку) практики; перерозподілу годин у часі щодо предмета викладання і його методики, останню слід розпочинати з другого семестру, що зумовлено необхідністю формування умінь практичної дії вже на другому курсі.

Як висновок, зазначимо, що в удосконаленні змісту й організації професійної підготовки майбутнього вчителя нової української школи слід дотримуватись логіки, яка передбачає послідовність якісних перетворень у професійній свідомості й діяльності, зокрема: від опанування мотиваційно-психологічних і процесуальних компонентів педагогічної дії до оволодіння її сутнісними механізмами; від вироблення системи педагогічної дії до побудови й реалізації освітнього й виховного проекту, а також індивідуально-авторської педагогічної системи.

І. І. Антоненко,
кандидат технічних наук, доцент
(Криворізький державний педагогічний університет, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИСКУСІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ЗАГАЛЬНОТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

У сучасному демократичному суспільстві та в умовах ринкової економіки високий рівень професійної підготовки стає необхідною умовою будь-якої виробничої діяльності людини. Майбутнє України залежить від рівня кваліфікації робітників. Професійно-технічні заклади освіти вимагають підвищення якості технічної підготовки майбутніх викладачів професійного навчання. Головним результатом навчальної діяльності студентів повинне стати уміння мислити на основі наукових знань.

Щоб виконати замовлення з виховання творчої особистості та підготовки молоді до активної виробничої діяльності, педагог вищої школи повинен мати широку наукову ерудицію, а також постійно вдосконалювати форми та методи проведення занять. Необхідно зазначити, що в більшості студент – це вже сформована особистість, яка має визначену точку зору. Сучасним дидактичним методом навчання є дискусія, яка допомагає прилучати студентів до культури демократичного суспільства.

В умовах науково-технічної революції нашого часу діяльність викладача вищої освіти стає більш відповідальною. Метою викладання

загальнотехнічних дисциплін є засвоєння студентами наукових принципів сучасного виробництва, формування в них творчого підходу до справи, знайомство з методами проведення наукового дослідження й основами винахідницької діяльності.

Навчальна дискусія, як метод активізації пізнавальної діяльності студентів, усе більше застосовується в навчальному процесі. Дискусія – це обговорення, під час якого шляхом зіставлення різних точок зору відбувається пошук єдиної думки для правильного вирішення спірного питання. Спілкування в ході дискусії підвищує в студентів навички творчого застосування знань на практиці. Здебільшого діалогове інтерактивне навчання не підходить для вивчення технологічних процесів, результатів експериментальних досліджень і конструкцій технологічного обладнання. Тому зміст заняття із загальнотехнічних дисциплін необхідно конструювати як синтез проблемних ситуацій з повідомленням певного обсягу нової інформації, тобто синтез монологічних та діалогічних методів навчання.

Використання навчальної дискусії розвиває у студентів пізнавальний інтерес і формує вміння приховувати точку зору іншої людини. Для переходу від монологічного навчання до дискусії викладач передусім повинен зацікавлено ставитися до відповідей та розмов студентів. Велике значення на заняттях має доброзичлива атмосфера. Використовуючи засоби активізації мислення необхідно враховувати складність дисципліни, що вивчається, і рівень розвитку пізнавальних здібностей студентів. К. Ушинський наголошував на тому, що викладати предмет необхідно так, щоб на долю студента залишалось стільки праці, скільки зможуть подолати його сили. Тому рекомендації до виконання лабораторних робіт повинні мати необхідний запас теоретичних знань.

Для актуалізації знань студентів у вступній частині дискусії викладач застосовує коротке опитування. Обговорюючи на лабораторних заняттях складні контрольні питання в ході мозкового штурму і виступаючи нібито нарівні зі студентами, викладач керує розумовим процесом студентів і поступово підводить їх до потрібних висновків, тобто до здобуття ними нового знання. Контроль з боку викладача тут виявляється в тому, що він вчасно виявляє відхилення від правильного напрямку і відразу корегує хід дискусії шляхом ненав'язливого втручання. У ході дискусії викладач не повинен висловлювати власну думку, а керувати діяльністю студентів за допомогою відкритих запитань на кшталт «Як?», «Чому?», «Якщо?».

Загальний підхід полягає в тому, щоб тактовно з'ясувати ступінь обґрунтування думок. Наприкінці дискусії викладач аналізує й надає оцінку відповідей студентів, робить висновки й узагальнення. Цінність навчальної дискусії полягає в тому, що вона залучає студентів до активної розумової праці й урешті-решт формує в них прагнення до пізнавальної діяльності.

Отже, діалогове навчання в формі дискусії є основою розвитку

творчого мислення, що підвищує ефективність пізнавального процесу. Творчі партнерські відносини на основі діалогу сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів й підвищенню рівня загальнотехнічної підготовки майбутніх викладачів професійного навчання.

В. В. Белікова,
кандидат мистецтвознавства, доцент
(Криворізький державний педагогічний університет, Україна)

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОСОБИСТОСТІ ЯК ЧИННИК ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Трансформації багатьох сфер життєдіяльності світового суспільства, що розпочалися у XX столітті як результат глобалізаційних процесів у світі, зумовили реформування й у сучасній Україні. Вони пов'язані з державотворенням, демократизацією різних галузей життєдіяльності людини, національним відродженням і відображаються в головних напрямках її соціокультурного простору: культурі, мистецтві, освіті.

Аналіз вітчизняних досліджень різних наукових галузей свідчить про те, що ряд науковців (І. Арановська, А. Растрігіна, В. Холопова та інші) піднімають та активно обговорюють проблеми змісту, якості, розвитку загальної культури суспільства, сучасного музичного простору, оскільки музичне мистецтво, як особливий вид художньої творчості, не тільки висвітлює та розкриває перед людиною «різнокольорову» гаму загальнолюдських емоцій і цінності, але й допомагає надбати особливу точку зору в системі ціннісних орієнтацій, що впливає на формування творчого потенціалу людини та визначення її життєвої позиції як такої.

Осмислення наукових робіт 50-90-х років другої половини XX століття наводить на думку про те, що в сучасному суспільстві, як особливому етапі його розвитку, народжується новий тип свідомості людини – людини нашого часу. Як підкреслює Л. Ільчук, «в інтенціях і напрузі цього нового типу свідомості (свідомості свого буття, буття світу, свого співбуття з іншими людьми і світом) формується новий тип мислення, нове його устрімлення, складається Розум культури» [2, с. 10-15].

Сьогоднішні пошуки прогресивних сучасних науковців (педагогів, психологів, психоаналітиків, медиків та інших) спрямовані на пізнання внутрішнього світу людини, на розвиток її духовної енергії. Із новою силою постають питання активізації творчих резервів особистості; формування ціннісних переконань майбутніх педагогів-музикантів у процесі професійної підготовки; з'ясування та висвітлення творчого потенціалу особистості.

Проблема становлення творчого потенціалу особистості у процесі підготовки майстрів мистецьких професій ще не була предметом окремого та спеціального дослідження.